

Til: Stortingets energi- og miljøkomite

Dato: 21.10.2020

HØRINGSINNSPILL

Vedrørende Prop. 1S (2020-2021) for Klima- og miljødepartementet

Raskere skadefelling

Norsk Bonde og Småbrukarlag (NBS) vil minne om Stortingets enstemmige vedtak i Rovviltforliket av 2011 hvor det i punkt 2.2.1 er lagt vekt på å «*øke effektiviteten ved skadefelling av rovvilt ved akutte skadesituasjoner*». NBS vil vise til erfaringer sommeren 2020 fra Nord Østerdal hvor interkommunalt skadefellingslag har knekt koden for effektivt uttak av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder. Raske uttak gir betydelige reduserte kostnader for det offentlige, men ikke minst reduserte belastninger for beitenæringa, mulig rekruttering og bedret dyrevelferd.

NBS mener KLD har hatt altfor lite fokus på Stortingets bestilling fra 2011 om effektivisering av skadefelling av rovvilt. Skadefellingslag over hele landet må få tilgang til effektive hjelpemidler på lik linje med det SNO rår over. Dette kan komiteen be KLD nedfelle i forskrift slik kommunene i NØ/USS har bedt om. Dersom ikke det skjer, må staten/SNO overta ansvaret for raske uttak. Løs på drevet halsende hund har vært til stor hjelp under skadefelling av ulv i NØ.

NBS ber om at

- forskrift åpner for trening og bruk av slike hunder
- staten dekker alle typer skader som kan oppstå under skadefelling

Tydligere soneforvaltning

Riksrevisjonen og Stortinget har etterlyst tydeligere soneforvaltning. Regjeringa har lovt tydeligere soneforvaltning både i brev til riksrevisjonen og nå sist i prop 1. I praksis skjer det motsatte. I forslag til statsbudsjett for 2020 ba KLD om aksept for vern av binner innafor beiteprioritert område. Miljødirektoratet tilbyr FKT-midler for omstilling til beitebrukere **innafor beiteprioritert** område. Dessuten er bestandene av jerv og ulv utover det Stortinget har vedtatt som bestandsmål. Det øker rovviltpresset også innafor beiteprioriterte områder og gjør soneforvaltninga utydeligere og mindre forutsigbar.

NBS ber om at

- det blir tydeligere avklaring på bruken av omstillingsmidlene
- rovviltforlikets punkt 2.2.5. om uttak av restkvote etter lisensjakta blir gjennomført
- Stortinget minner KLD om vedtatte bestandsmål, (det oppfattes som uærlig at KLD snakker og skriver om bestandsmål bare når bestandene ligger under bestandsmålet, bjørn)!

Rettferdig erstatning

NBS vil vise til § 19 i naturmangfoldsloven: «*Når husdyr og tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, yter staten full erstatning for tapet og følgekostnadene i samsvar med forskrift gitt av Kongen. Kongen kan også gi forskrift om tilbakekreving av uriktig utbetalt beløp.*»

NBS er kjent med at KLD med det første skal orientere Stortinget om hvordan erstatningsordningen fungerer. I den sammenheng vil vi orientere komiteen om diverse forhold vi mener ikke er rigga for å oppfylle lovens intensjon om full erstatning for tap og følgekostnader.

- I erstatningsforskriftens § 7 er det i 4 punkter stilt så strenge krav at de fleste erstatningssakene blir behandlet etter § 8. Da gjelder forvaltningens skjønnsutøvelse. Normaltapet trekkes fra erstatningsoppgjøret og deretter trekkes på en variabel sats på uforutsigbart foreks. 25%-50%-75%. På den måten blir tapsstatistikken penere og staten velter kostnader ved rovvilt i norsk natur over på beitenæringa. Stortinget bør be om omfanget av reduserte erstatninger etter §8.
- SNO sin vurdering av skadeårsak er helt avgjørende på utfallet av erstatningssaken. SNO sin vurdering er ikke å betrakte som et vedtak og er derfor ikke grunnlag for klage. Da blir klageretten etter § 16 illusorisk så lenge faginstansens vurdering ligger til grunn. Derfor må SNO sin kjennelse få status som vedtak og bli åpen for klagebehandling på faglig grunnlag hvor veterinære sakkyndige kan vurdere skadebildet på en objektiv måte. Dette vil bedre beitebrukernes rettsikkerhet.
- SNO disponerer en database kalt Rovbase 3.0 som for beitebrukere ikke er tilgjengelig. Sjøl ikke i en klagesak hvor informasjon i Rovbase 3.0 kan kaste lys over rovviltskader i eget beiteområde eller i nabobeitelaget blir disse informasjonene tilgjengelig. Beitenæringa får ikke rettferdig behandling da kunnskap som kunne gitt et positivt utfall, holdes hemmelig. Dette må det bli en endring på.
- Miljødirektoratet har satt i gang et prosjekt for å evaluere FKT-ordningen samtidig som KLD skal orientere Stortinget om erstatningsordningen. NBS ser fram til at det kan ryddes i gråsona mellom disse to ordningene. Som tidligere nevnt i denne høringsuttalelsen er det vist til § 19 i NML om full erstatning for tap og følgeskader. Dersom beitebrukere har små skader, men likevel yter en stor innsats i tilsyn og kadaversøk så er KLD stri på at dette skal dekkes gjennom FKT-ordningen. NBS mener slike følgeskader skal dekkes gjennom erstatningsordningen da slik innsats ikke kan søkes om på forhånd og det er en direkte konsekvens av rovviltangrep. For eksempel fikk beitebrukere med små egne tap på Tolga under ulveangrepene i 2018 kr 45/time fra FKT-midler, men beitebrukere på Hadeland i 2017 ca kr 190/time for lignende innsats. Fristen for å søke FKT-midler går ut 15. feb og vi oppfatter det slik at det er ikke mulig å forutse katastrofeangrep av rovvilt. Vi ber komiteen ta tak i denne problematikken.

Forebyggende og konfliktdempende midler, FKT

I saldert budsjett for 2009 ble det avsatt 80,5 mill. kroner til forebyggende og konfliktdempende tiltak for rovvilt (FKT-midler.) I budsjettet for 2021 er det satt av 80,4 mill. kroner. Fra og med 2010 skal FKT-midlene også dekke kostnader til kommunale jaktlag, kompetanseoppbygging og midler til omstilling, i alt om lag 20 mill. kroner. Det er svært beklagelig at regjeringen ikke bidrar med mer midler, som kan være med å redusere konfliktnivået i rovviltforvaltningen!

Tiltak for reduserte klimautslipp og karbonbinding

Det haster med klimatiltak, og det må prioriteres målretta. Det er bra at det satses på karbonfangst og lagring, men det er utrolig fislele det beløpet som gis til skog. I tillegg er mulighetene store, for reduksjon i utslipp med offensiv satsing på elektrifisering og mer biodiesel. Noe som også gir rask effekt!